

frid

EN HÄLSNING FRÅN SALEMS FÖRSAMLING



Salems
Församling

FRID #1 2026



NR 1

2026

TEMA

INTERNATIONELLT

- 3 LEDARE**
Kyrkoherden om temat.
- 4 HÄNT & NYTT**
Nyheter från församlingen.
- 6 ATT BYGGA FÖR FRAMTIDEN**
Säby församlingshem ska renoveras.
- 7 SAMVERKAN**
Salems församlings nya avtal med Salems IF.
- 8 INTERNATIONELLT PROJEKT**
Johanna Holmberg, Act-inspiratör.
- 10 SVENSKA KYRKAN I UTLANDET**
Hälsning från Ylva Jansson och London.
- 12 VERKSAMHETSSTARTER**
Hösten 2026.
- 14 UNGDOMSREDAKTIONEN**
Ungdomarnas uppslag.
- 16 KORSORD**
- 17 DE OSYNLIGA UPPOFFRINGARNA**
Text av Johannes Svanerud.
- 18 SOMMARUPPSLAG**
Se vad som händer i sommar!
- 20 KYRKOGRÅRDEN**
Kyrkogårdens uppslag.
- 22 KALENDER**
Spana in vad som händer framöver!
- 24 TIO SKÄL**
...att tillhöra Svenska kyrkan!

Guida
frid

E-POST salem.frid@svenskakyrkan.se **ADRESS** Frid, Salems församling, Emanuel Birkes väg 1, 144 30 Rönninge **TELEFON** 070-618 39 19 **HEMSIDA** svenskakyrkan.se/salem/frid **REDAKTION** Isak Sewón & Johannes Svanerud.
LAYOUT Isak Sewón **OMSLAGSBILD** Unsplash
TRYCK Sib-Tryck Holding AB, Svanenmärkt papper

”Mörkret får aldrig vinna”

KYRKOHERDEN OM TEMAT; INTERNATIONELLT

Vintern här i Rönninge och Salem har varit mörk på många sätt. Inte bara har dygnet haft många mörka timmar, vi har också drabbats hårt av yttre faktorer. Salemsmarschen, mordet på My & mordet på en kommunanställd är exempel som verkligen står ut. Det är mörker på en existentiell nivå, som hela samhället påverkats av på olika sätt. Men även i det kompaktaste av mörker brinner en flämtande ljuslåga. Samhället som system och så många människor har tillsammans stått upp för motsatsen till dessa avskryvade händelser. Samhället har enats kring mångfalden, att rasisterna aldrig får vinna, att de aldrig får ta över platsen vi kallar för vår. Det var vackert att se hur kommunen, polisen och en rad andra samhällsaktörer samverkade och tillsammans gjorde motstånd mot våldet. Där var Salems församling en given del. Uppslutningen i och omkring Rönninge marknad var stor och varm och aldrig har den haft så stor betydelse.

Vi som var i tjänst den kvällen lyssnade med fasa till det budskap som nazisterna vrålade ut. Det framgick tydligt att alla som är emot deras åsikter helst ska försvinna och däribland Svenska Kyrkan. Politiker, journalister, rättsväsendet, invandrare och migranter utsattes i talen som hölls för ett fruktansvärt hat. Och när den tysta marschen med trummorna och facklorna till sist upplöstes härskade en oro, en tomhet. Hur kan detta ens vara möjligt? Hur kan ett brottsoffer så helt annekteras och göras till martyr, även fast hans familj vägrar? Hur kan hatet locka så många?

Några veckor senare mördades My, på väg hem från pendeltåget. Och igen välldes mörkret in. Mörkret och hopplösheten. En ensam galning försatte en hel värld i kaos. De närmast drabbade i kaos och sorg och lidande som aldrig kommer att

försvinna, samhället i en kris och rädsla som kommer att prägla oss för lång tid framöver. Men även här samlades människor, på samma torg som några veckor tidigare, för att tillsammans få den flämtande ljuslågan att fortsätta leva. För som jag uttryckte det i griftetalet till My – mörkret får aldrig vinna.

Temat för det här numret av Frid är Internationellt. Salems församling är en del av kyrkan i världen, ord som vi uttalar i samband med välkommandet i varje dop. Vi är ingen ö utan en del av ett större sammanhang. Detta vill vi belysa på olika sätt och hur vi jobbar till vardags med detta i åtanke. Allt arbete vi gör till förmån för Act är en viktig del i detta, både vad gäller äldre och ungdomar och inte minst de kampanjer som vi varje år genomför inför jul, under fastan och under sommaren. Men det internationella perspektivet stannar inte vid enskilda insatser – det är framför allt som jag ser det ett förhållningssätt gentemot människor vi möter oavsett sammanhang. Ett förhållningssätt som inkluderar, respekterar och som är hållbart i en kall och hård värld.



Johannes Swanerud
TF KYRKOHERDE

Snart börjar två nya medarbetare i Salems församling. Agnes Strömstedt, pedagog samt Filip Håkansson, ungdomsassistent. Här nedan får de svara på frågan, *Vad ser du fram emot med ditt nya jobb?*

Jag ser mycket fram emot att börja arbeta med ungdomsverksamheten. Jag tillbringade själv mycket tid i Salems församling som ung, och för mig känns det som att komma hem! Jag förväntar mig att få stötta ungdomarna idag att utforma verksamheten på det sätt som de vill ha det, precis som de anställda i Salems kyrka vägledde mig som ung när jag behövde det.

Agnes Strömstedt



Jag ser fram emot nya arbetserfarenheter och att träffa nya människor. Att sprida kärlek & glädje, bland annat genom musik.

Filip Håkansson



KOMMUNIKATÖREN OM TEMAT »

När det lilla blir stort

Ibland tänker jag på hur små saker kan få stor betydelse. Ett vänligt ord, en stunds gemenskap eller en hand som sträcks ut kan göra mer än vi tror. I kyrkan påminns vi ofta om att vi hör ihop, inte bara med varandra här i vår församling, utan också med människor långt bort.

Världen kan ibland kännas stor och avlägsen, men samtidigt är vi närmare varandra än vi tror. När vi bryr oss om varandra, när vi delar med oss och när vi ber för människor i andra delar av världen, då blir gränserna lite mindre.

Det internationella arbetet handlar i grunden om just det: att se varandra som medmänniskor. Att förstå att hopp, gemenskap och omtanke inte har några gränser.

I vår egen vardag kanske det börjar i det lilla. I ett samtal över en kopp kaffe, i en aktivitet med barn eller ungdomar, eller i en stund av stillhet och bön. Men de där små handlingarna påminner oss om något större – att vi är en del av en värld där människor bär varandra, även över långa avstånd.

Isak Sewán
KOMMUNIKATÖR

"Jag trodde aldrig att Salems församling skulle betyda så mycket"

När jag 2019 började som konfirmand trodde jag aldrig att Salems församling skulle betyda så mycket. Jag var en blyg och rädd 14-åring som inte förväntade mig att kyrkan kan ge en gemenskap som gör att man vill vara kvar i sju år till. Efter lägret och konfirmationen började jag vara i kyrkan varje vecka och blev mer bekväm samt fick en plats i gemenskapen. Som 16 åring hade jag gått klart ledarutbildningen, hittat vänner som jag är nära än idag och var ung ledare för min första konfirmandgrupp. Min gymnasietid kom och gick, jag hade konfirmander under tiden, var på varje Fredagsmys och njöt. Som 19 åring fick jag möjligheten att börja jobba i församlingen med främst ungdomar vilket blev det roligaste jag gjort på länge. Nu är jag en social, öppen och glad 21 åring som

numera skrattar mest och högst överallt. Jag har jobbat i församlingen i nästan två år nu och jag funnit en fantastisk glädje och gemenskap med ungdomarna samt mina kollegor som jag kommer sakna enormt. Alla läger och Fredagsmys där jag gråtit av skratt har varit bland det roligaste jag gjort. Så till alla som jag har fått äran att vara med under dessa år, tack för allt! Jag kommer att se tillbaka på denna tid som en av de bästa i mitt liv.



Sofia Wastesson

NY KYRKOHERDE »

Efter att Ylva Jansson i mars 2026 avslutade sin tjänst som kyrkoherde i Salems församling tog jag över som tillförordnad. I höst tillträder jag som ordinarie kyrkoherde. Det är ett stort förtroende från både

personalens och kyrkorådets sida att utse mig till detta. Mina prioriteringar handlar om kontinuitet och trygghet, samt förstås att leda arbetet framåt.

Johannes Swanerud

Att bygga för framtiden – *Vi renoverar*



I en församling finns det mycket som är viktigt, men allt handlar inte bara om det som sker i stunden. Ibland behöver vi också stanna upp och tänka längre fram. Hur vill vi att vår församling ska fungera om tio, tjugو eller femtio år? Vilka möjligheter vill vi att framtida generationer ska ha att mötas, växa och känna gemenskap här?

Därför planeras nu en renovering av Säby församlingshem, med förhoppningen att arbetet kan starta i början av 2027. Säby kyrka kommer att förbli orörd, men församlingshemmet – som under många år har varit en plats för samling, samtal och verksamhet behöver få en långsiktig omsorg.

Att renovera handlar inte bara om väggar, golv och rum. Det handlar om att skapa förutsättningar för människor att mötas. I församlingshemmet ryms mycket av det som gör en församling levande: samtal över en kopp kaffe, barn och ungdomar som samlas till aktiviteter, körer som övar, människor som söker gemenskap och medarbetare som arbetar tillsammans.

När vi investerar i våra gemensamma platser gör vi det inte bara för oss som är här just nu. Vi gör det också för dem som kommer efter oss. För barnen som ska växa upp i församlingen, för nya människor som en dag kommer att kliva in genom dörren, och för alla de möten som ännu inte har hänt.

Kyrkan har alltid byggts med framtiden i åtanke. Generationer före oss har skapat och tagit hand om de platser vi idag får använda. På samma sätt får vi nu möjlighet att förvalta och utveckla det som har anförtrotts oss, så att det kan fortsätta vara en plats för gemenskap, tro och liv.

Att tänka långsiktigt kan ibland kräva både tålamod och mod, men det är också ett sätt att visa omsorg, inte bara om byggnaderna, utan om människorna som ska fylla dem med liv i många år framöver.

Asak Sewón

Tillsammans för Salems unga

– förnyat samarbete ska skapa trygghet & gemenskap

När Salems församling och Salems IF nu har tecknat ett nytt samarbetsavtal handlar det om mer än ekonomi. För ordförande Per Asp är det en satsning på framtiden.

– Vi skapar någonting tillsammans. Det här kan vara ett första steg till någonting gemensamt i hela kommunen.

En trygghet att ha varandra

– Det händer ganska mycket i samhället. Det här är en trygghet. Att kunna få råd eller stöd om det behövs, menar Per.

Han lyfter också vikten av relationen mellan kyrkan och föreningen.

– När det väl händer något är det ett steg att sträcka ut sin hand tillsammans. Det ska kännas som att ringa en kollega, säger Per.

En meningsfull fritid för alla

Ett gemensamt mål är att skapa en meningsfull fritid för barn och unga. I Salems IF handlar det om att göra idrotten tillgänglig.

– När det är match kommer 10–15 ungdomar in och spelar av sig. Det blir som träning utan att de tänker på det, berättar Per.

Föreningen vill vara öppen för alla

– Vi försöker se till att det är öppet och att alla är välkomna.

Det spelar ingen roll om man är duktig eller inte – det handlar om gemenskap och kamratskap, menar Per.

Idrott för både kropp och själ

Idrottens betydelse för psykiskt välmående är tydlig.

– När man har tränat mår man bättre mentalt. Det kan ta bort stress eller bryta en negativ trend, säger Per.

Han betonar helheten:

– Man tränar både kropp och knopp. Det hänger ihop.

Vem som helst kan spela innebandy för att må bra och ha roligt, menar Per.

Motverkar ensamhet i en uppkopplad tid

Per ser en ökad ensamhet i samhället. – Jag tror många är ganska ensamma idag.

Många fastnar i sina telefoner och blir i sin egen bubbla.

Där kan gemensamma sammanhang göra skillnad.

– Kan man samlas kring något, innebandy, kyrkan eller annat – kanske man kan bryta den ensamheten, säger Per.

Målet är ett samarbete som gynnar alla.

– Jag hoppas att vi hittar något där båda vinner – att ni får fler konfirmander och vi fler spelare, säger Per.

Men viktigast är effekten för ungdomarna.

– Att de får något att se fram emot, träffa kompisar och må bra, menar Per.

I grunden handlar det om inkludering

– Oavsett vem du är ska du vara välkommen i ett sammanhang, avslutar Per.



Per Asp,
ordförande
Salems IF

”Att arbeta för rättvisa, fred, utbildning och frihet”

Johanna Holmberg, Strängnäs Stifts Act-inspiratör, var och besökte vårt ledarläger på Uskavigården en helg i slutet av mars. Salems församling har varit en av fyra pilotförsamlingar som arbetat systematiskt och fördjupande med ungdomars internationella engagemang. Johanna har jobbat med oss vid fem tillfällen under hösten 2025 och våren 2026, med höjdpunkt och avslutning på lägret. Med hjälp av värderingsövningar, skapande och bibelreflektion har hon försökt skapa ett sammanhang som inte bara handlar om enskilda individers vilja och drivkraft att på en kristen grund arbeta för rättvisa, fred, utbildning och frihet, utan som visar på en helhetsbild, där många trådar hänger samman i en skärningspunkt av hopp och ljus.

På lägret fick ungdomarna placera sig vid olika delar av en bibeltext som just de kände extra mycket för, vilket ledde vidare in i ett samtal och en reflektion. I nästa led valdes i stället enskilda ord ut, som i sista skedet sammanställdes till ett slags program för vad vi är överens om.

En annan uppgift var att med stöd i ett stort material om olika personer som jobbar i olika länder med just förändring, kreativt presentera dem i ett collage. Det gemensamma för alla dessa personer är att de på olika sätt

har del av det arbete som ACT bidrar till, både på plats världen över och genom de insamlingar som görs.

Att ha fått jobba med Johanna har varit otroligt givande. Hon är verkligen en inspiratör. Hennes engagemang är i grunden genuint och ärligt, vilket gör att ingen kan värja sig. Inte ens våra ungdomar, som trötta efter allt skolarbete och för lite dygnsvila, enkelt hade kunnat zooma ut.

Vi hade också tillfälle under lägret att visa upp oss från vår bästa sida, när vi företog vår traditionella tysta vandring upp till det vackra kalkbrottet. Det blå vattnet täcktes fortfarande av is och det ekade mystiskt mellan brottets höga väggar. Några korpar gled fram över trädtopparna i duggregnet. Andakten som leddes av några ungdomar, avslutades med att alla ställdes sig sida vid sida vid strandkanten och på en given signal skrek ut sin vrede över världens orättvisor.

Jesaja 58: 3-11

"Ljus i mörker"

"Mättar i nöd"

"Vänd inte ryggen"

"Dela & ge"

"Slita sönder okets rep"

Bakgrund

Under två års tid har Johanna nu uppdraget att vara ett stöd och en resurs för stiftets alla församlingar i syfte att stärka det lokala arbetet med internationell diakoni och mission.

– Det är ett fantastiskt roligt uppdrag där jag spenderar majoriteten av min tid ute hos er i församlingarna och pastoraten. Mälartågen och olika församlingshem är i regel mina 'kontorsplatser' under veckorna.

Utgångspunkten är alltid församlingens eller pastoratets nuläge och förutsättningar. Vad är möjligt? Vad vore roligt? Hur skulle det internationella arbetet kunna stärka den befintliga verksamheten? Vanliga frågor i samtalet med både förtroendevalda, anställda och ideella.

– Bland det bästa med denna tjänst är de tillfällen då jag märker att det 'klickar till' och församlingen jag möter får syn på hur det internationella arbetet faktiskt kan vara en nyckel till att nå verksamhetens mål – vare sig det är mål kopplat till klimatfärdplanen, ökat medlemsantal, stärkt idealitet, barn

och unga, etcetera. Extra kul är när man får upp ögonen för hur den lokala diakonin kan möta den internationella.

Under tjänstens första månader fick en handfull församlingar frågan om att vara piloter. Eftersom Johanna är Salemsbo var det självklart att Salems församling fick frågan och samtalet landade i att skapa ett pilotprojekt med fokus på ungdomsverksamheten.

Framåtblick

– Det har varit fantastiskt kul med piloten här i Salems församling. Ungdomarna har visat sådan klokhet i frågorna vi diskuterat och är nu själva bärare av berättelser från vårt arbete ute i världen. Nu ser jag fram emot att tillsammans med de anställda, och ungdomarna själva, klura på hur de kan översätta all sin vunna kunskap till handling.



”Jag åker inte tomhänt”



Svenska kyrkan i London är uppkallad efter Sveriges drottning Ulrika Eleonora, som var drottning när den första Svenska kyrkan invigdes i London 1728.

Läs mer om Svenska kyrkan i London på:
svenskakyrkan.se/london

Efter tre år i Salems församling som kyrkoherde har det blivit dags för ett nytt kapitel. Resan går till London och Svenska kyrkan i utlandet – men banden till Salem, människorna och gemenskapen följer med.

I år firar SKUT – Svenska Kyrkan i Utlandet – 400 år.

Under fler än 400 år så har människor av olika tro rest över världen, men från 1600-talet och framåt så har svensktalande också organiserat sig i församlingar. Svenska Sofiaförsamlingen grundades i Paris 1625 och år 1710 grundades Ulrika Eleonora svenska församling i London. Efter drygt tre fina år som kyrkoherde i Salem har familjen och jag flyttat till London och jag har påbörjat min tjänst som kyrkoherde här. Med många andra delar jag både glädjen och vandan i att flytta, vidga vyerna och lära känna vardagslivet i ett annat land. Men jag åker inte tomhänt!

Med mig har jag alla fina relationer och lärdomar jag fått göra tidigare i livet – inte minst i Salem. Jag vill tacka er alla som jag mött för det ni gett och även er som jag inte känt men som bidrar till församlingen och orten i stort och gör den till den fina plats den är. Jag önskar er all välgång och välsignelse i alla goda samarbeten som finns i Salems församling, kommunen, olika föreningar och goda krafter. Och förstås; varmt välkomna att besöka SKUT i London och varhelst ni befinner er – som hemma fast utomlands!

Ylva Jansson

KYRKOHERDE I SVENSKA KYRKAN
I LONDON

Verksamhetsstarter

Hösten 2026

ADAM – SAMTAL & FRUKOST

Varannan lördag 09.00

Terminsstart 5/9

En samtalsgrupp för män där vi över en frukost delar med oss av vardag, tankar och känslor.

BARNKÖREN

Onsdagar 16.00

Terminsstart 2/9

Från 6-års.

Frukt serveras från 15.00.

BIBELFRUKOST

Tisdagar 08.00

Terminsstart 25/8

En bibelstudie- och samtalsgrupp för morgonpigga i alla åldrar.

DISKANTKÖREN

Tisdagar 15.30

Terminsstart 1/9

Från årskurs 3.

Mellis serveras från 14.00.

EVA – SAMTAL & SOPPA

En söndag i månaden 13.00–15.00

Terminsstart 23/8

Samtalsgrupp för dig som kvinna.

Över en enklare lunch samtalar vi om kvinnorna i Bibeln.

FIKA & FINNAS

Torsdagar 13.30–15.00

Terminsstart 20/8

Fika, umgås och inspirera varandra.

För den som vill finns möjlighet att handarbete.

FREDAGSMYS

Udda fredagar 18.00–22.00

Terminsstart 28/8

Mat, skratt och roliga aktiviteter.

För ungdomar från årskurs 9.

I Svenska kyrkans ungas regi.

KONFIRMATION 26/27

Anmälan på vår hemsida

Vi erbjuder både sommarkonfa & terminskonfa. Läs mer om våra alternativ på vår hemsida.

KYRKOKÖREN

Torsdagar 19.00–21.00

Terminsstart i slutet av augusti

Blandad kör för vuxna.

PILGRIMSVANDRING

Udda torsdagar 09.00–10.30

Terminsstart 27/8

Vandring för klimatet och vår gemensamma framtid. Vi går cirka 3 km med några stopp på vägen då vi reflekterar över vårt eget ansvar.



Här presenteras vårens alla regelbundna verksamheter. På tidningens sista uppslag finns information om gudstjänster, evenemang, enskilda kalenderhändelser & kontaktuppgifter. Senaste uppdateringarna om startdatum för verksamheter hittar du på vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/salem



@salems.forsamling



@Salems Församling

SAMTAL PÅ KYRKBÄNKEN

Tisdagar 10.30–12.00

Terminsstart 25/8

Präst, diakon eller annan medarbetare sitter på kyrkbänken för att prata om allt mellan himmel och jord.

SORGEGRUPP

Samtalsgrupp om sorg för dig som mist en närstående. För intresse kontakta Rauni Strömbäck: 070-618 39 16

SÄBYKÖREN

Torsdagar 14.30–15.15

Terminsstart i slutet av augusti

Kör för dig som är dagledig.

TORSDAGSTRÄFFEN

Jämna torsdagar 11.00

Terminsstart 3/9

Intressanta föreläsare delar med sig av sina erfarenheter och upplevelser. Det är fri entré till alla föreläsningar. Efteråt serveras sopplunch till en kostnad av 40 kronor.

UNGDOMSKVÄLL

Torsdagar 18.00–21.00

Terminsstart 27/8

För dig mellan 13 och 19 år som vill träffa andra i samma ålder och hitta en plats i församlingen.

UNGDOMSKÖREN

Tisdagar 17.00

Terminsstart 1/9

Från årskurs 6.

Mellis serveras från kl. 16.00.

VUXENVÄG TILL TRO

Jämna onsdagkvällar

Terminsstart i höst

Samtalsgrupp för sökare.

En del av katekumenatet.se

ÖPPEN

DIAKONIMOTTAGNING

Torsdagar 15.30–17.00

Terminsstart 20/8

Träffa en diakon för kortare samtal och rådgivning. Diakonen har tystnadsplikt. Kostnadsfritt.

ÖPPNA FÖRSKOLAN

JUVELEN

Onsdagar & fredagar

09.00–11.30

Terminsstart 5/8

För barn mellan 0 och 5 år och deras vuxna. Samtal, lek, fika och sång.

Tillsammans över gränser

Förra året åkte församlingens ungdomar till Taizé som är en kommunitet som ligger på Frankrikes landsbygd. Kommuniteten bygger på volontärerna som bor där. Vissa är där en vecka, som oss, vissa är där i hela månader. När vi var där fick vi hjälpa till med bland annat disk, matlagning, tömma sopor och städning. Vi delades också in i grupper med andra besökare från olika länder för att studera bibeltexter. Detta

var en resa som betydde mycket för oss ungdomar. Vi fick lära känna en massa nya människor, lära oss mer om bibeln och hur en kommunitet fungerar genom att vara en del av den. Men viktigast av allt var att vi fick göra detta tillsammans.

Nästa år ska vi åka till Assisi i Italien. Där kommer vi att få hjälpas åt, ungefär på samma sätt som Taizé, för att få ihop ett bra läger.



Vi kommer bland annat få laga mat, diska och städa tillsammans. Att hjälpas åt så här är väldigt lärorikt och stärker gemenskapen mellan oss ungdomar.

På det sättet tror jag att våra internationella resor stärker gemenskapen och tron hos församlingens ungdomar. Att tillsammans få lära sig att hjälpa till, lära sig om bibeln och lära känna nya människor gör att vi kommer närmare varandra. Taizé resan var något som betydde otroligt mycket för mig och att få uppleva Taizé med församlingens ungdomar gjorde resan till en av de bästa i hela mitt liv. Jag ser också fram emot resan till Assisi och tror att även den resan kommer att göra sitt avtryck hos mig och de som ska med.



Sofia Stenlund

Vad är SKU?

SKU, eller Svenska kyrkans unga, är en organisation för barn och unga inom Svenska kyrkan. Här får unga människor möjlighet att mötas, växa i sin tro och engagera sig i gemenskapen. Genom SKU kan du delta i roliga aktiviteter, läger, grupper och projekt som bygger på kristna värderingar, samtidigt som du får nya vänner och upplevelser för livet.

SKU handlar inte bara om tro – det handlar om att få vara med och påverka, ha kul tillsammans och känna samhörighet med andra ungdomar i hela Sverige. Oavsett om du är nyfiken på kyrkan, vill lära dig mer om livet eller bara träffa likasinnade, är SKU en plats där du kan känna dig hemma.

Välkommen på
Fredagsmys 18.00 i Säby kyrka udda veckor!

Vill du också bli medlem?

Skanna QR-koden!





Riv ut och lämna in i Säby församlingshem. Först inlämnade rätta svar vinner en honungsburk!

	DÖPARE SOM FIRAS I JUNI	OTRENDIG	SÅGS GÅSEN VÄRA		SPECIAL-UTTRYCK
	↓				
↖	TAR NOTAN				ENERGI-FÄLT
	MISSFLYT				
	STANNAR STUG-SITTAREN				
	REP-TILER	KRIS-TIDER	ETT ÅR UPPSATT I TRIUMFBÅGEN I SALEMS KYRKA		
↙			↓		
	KOMMER FRAM TILL			KAN MAN POTATIS	

↘	VÅGER TUNGT	↙	VERS-MAKARE	↙	HUSHÖRN	ÄNGEL				FALLER SAMMAN
↘					MITT I HAND					
↘						↘	RYMMER MÅNGA	ENGELSK BIL		
	GÖRA VERKAN		JUNI-ORER					SOM BÅR		
								PÅSTOD		
	I EN KLASS FÖR SIG				EXTAS				DEL-PERIOD	
			EFTER KRISTUS	SES LIPSILL	HUND-FAVORIT				VARSLAR MÖRKA MOLN OM	SKRIDER TILL VERKET
↖	FÅGEL	KAN MAN LÅTA SAKEN	HOVET					VISENER		
			MUN-BÅGE					ETT ELEMENT		
	HAR RENANDE EFFEKT			NATRIUM	→			↙	FINNS DET INGA DÅLIGA?	KOLLA LÅGET
			ÖMHETS-BETY-GELSE	↙	HEJ	↘				
↖	HÅLLER IHOP		RIKTNING			↘				
	SJÅLS-FRID		OM-GÅENDE			VASS DEL			FÖRE MI	
↖								ILLA-SINNAD		
	LIGGER SALEMS KYRKA VID	ÅR HAWAII DEL AV				KOSTAR SKJORTAN			VASS-BÅT	

De osynliga uppoffringarna

När jag var liten var jag hos mormor på dagarna i stället för på förskola. Hon gick iväg ibland och städade åt folk och företag, men oftast var hon hemma. Vi gick till affären, vi lagade mat och bakade, städade och tvättade. Ofta kom hennes väninnor från Frälsningsarmén på besök. Då satt de allihopa där i det trånga köket och åt kålsoppa eller fikade på någon torr vetelängd, som de doppade i kokkaffet. Och de pratade. Jag minns inte vad de pratade om, men jag kommer ihåg att jag satt där och lyssnade. De pratade om det som var deras värld, både den lokala världen med alla socialt utsatta som de arbetade med på olika sätt, men också den stora världen, som var syndig och behövde frälsas. De tävlade i fromhet och självutplåning, men det var så tydligt hur det aldrig räckte, hur Gud alltid tycktes kräva mer av dem.

Min mormors närmaste väninna sågs som ett föredöme. Särskilt för att hennes man ofta var borta och hon var kvar hemma med heltidsjobb och små barn och alla husliga plikter, vid sidan av volontärandet i Templet och på torget med soppor och musik och insamlingar. Hennes man dök upp ibland, med hela auran av en resande i frälsningens och ordets och skriftens tjänst. Som barn visste jag inte vad det gällde, men senare fick jag veta att han reste för en organisation som hette Ljus i Öster, eller på den tiden Slaviska Missionen, som var allierade med den stora amerikanska organisationen Operation Mission, med säte i Wien. Det de gjorde var att smugla biblar och delar till tryckpressar i bakom Järnridån, i ombyggda bussar och skåpbilar. På läktaren i Templet upptäckte jag lådvis med små små biblar och andra skrifter på en mängd olika slaviska språk plus rumänska. Mottagarna av smuggelgodset, ofta i transitländer som Polen, var lokala organisationer som sedan i sin tur skickade vidare materialet längre in i Sovjet.

När jag senare i livet började intressera mig för vad som driver människor att ta stora risker, och skulle till att skriva min kandidatuppsats om just bibelsmuggling, dju-

pintervjuade jag honom och några till som sysslat med samma sak. Jag reste även tillsammans med honom tillbaka och hälsade på de gamla kontakterna i flera av de forna sovjetstaterna. I min uppsats sökte jag svar på frågor som gällde övertygelsernas fenomen, både vad som drev människor att faktiskt begå brott för sin tro skull, och vad som fick dem att lämna fru och barn hemma fullt medvetna om risken att kanske aldrig komma tillbaka helskinnade. Jag hade ju haft möjlighet att till exempel bevittna hans frus slit, hennes rädska och förtvivlan, som till exempel den gången, fick vi veta senare, som han satt i fängelse nära gränsen mellan Finland och Sovjet.

Det jag fick fram från dem jag intervjuade var en varierad beskrivning. Några hade fått en direkt kallelse av Gud att göra just detta, en uppenbarelse och ett tilltal som de upplevde som otvetydigt. Andra hade egenskaper eller kunskaper som gjorde dem lämpliga, till exempel vad gällde språk eller ledarskap. Ytterligare någon drevs av övertygelsen att religionsfriheten och yttrandefriheten var de övergripande friheterna, som till varje pris skulle värnas. Alla utom denna sist nämnda drevs av själva missionerandet, att sprida ordet till människor som levde under förbud och förtryck och förföljelser från att uttrycka sin tro. Alla hade en sak gemensamt, och det var äventyret. Den kittlande nerven i att hela tiden vara nära att bli avslöjad, att göra något förbjudet, att vara David mot Goliat – och att hemma igen få sitta där i bänken på söndagen och ha vunnit tävlingen om vem som orkade mest, vem som vågade mest, vem som offrade mest för Gud. På ytan pratade alla om kallelsen, men under ytan fanns dessa aspekter.

Fast egentligen visste alla, bara att ingen vågade säga det, att den som orkat, vågat och offrat mest i själva verket var smugglarens fru och alla andra kvinnor i hennes situation.

Johannes Swanerud
TF KYRKOHERDE

Sommar

i Salems församling

Sommarmässor i Salems kyrka

21/6–16/8
11.00 på söndagar
Kyrkkaffe i kyrkskolan.
(Ersätter söndagar i Säby kyrka)



Säby kyrka & församlingshem håller stängt

Vecka 30–32 (Med reservation för ändringar)



Sommarskoj

10.00–14.00 Säby församlingshem

16–18/6

Alla åldrar är välkomna. Det blir sagostund,
fika och skapande. Ingen anmälan behövs.

Kyrkogårdsvandringar vid Säby begravningsplats

Onsdag 24/6 kl. 17.00

Tema: Den gröna kyrkogården

Torsdag 3/9 kl. 17.00

Tema: Den historiska kyrkogården

Kyrkogårdsvandringar vid Salems kyrkogård

Torsdag 9/7 kl. 14.00

Torsdag 16/7 kl. 14.00



Musik

i Sommarkväll

Sommarkonsserter 2026 i Salems kyrka

Söndagar kl 18:00

Fika serveras på kyrkbacken innan konserterna till förmån för Act.



7 juni

Sommarkonsert med Salems kyrkokör

14 juni

Karin Starck, sång och Carl Flemsten, piano.

28 juni

Duo Timbre. Jenny Arthur, blockflöjt & Eva Björklund, orgel

12 juli

Angela Wannbäck, sång och Samuel Skönberg, piano

26 jul

Mathias Kjellgren, orgel

16 aug

Skeppis mandolinstuga

30 aug

Lotta Pettersson Van den Poel, klarinett, Carolina Anterot, klarinett & Staffan Eriksson, fagott

Från historisk hamling till hållbar användning

Risstaketet, en del av kyrkogårdsförvaltningens miljöarbete

En av de knuthamlade lindarna vid Säby kyrka

Att skära grenar på träd för att samla löv till djuren är det äldsta sättet att skaffa vinterfoder på. Det gjordes redan på bondestenåldern, långt innan man började skörda hö. Beskärningstekniker där lövträds grenar kapas regelbundet kallas allmänt för att hamla.

Hamlingen har haft flera funktioner: Löven högre upp i träden hade mer smak och eftersom man beskar över djurens beteshöjd så betade de inte av de nya skotten. Man kunde skörda löv från samma träd under hundra eller flera hundra år och man fick en stor mängd ved av

grenar och avbetade lövkärvar. Träd som hamlas håller sig små och kan stå kvar på ställen där de annars blir för stora.

Träden får ett karakteristiskt knubbigt utseende av beskärningen, och kan bli mycket gamla. De blir något av levande fornminnen som visar på en uråldrig tradition, samtidigt som de hyser en spännande biologisk mångfald.

Kopplingen mellan historisk hamling och nutida användning av trädens ris är ett exempel på hur vi kan återanvända gamla tekniker som både är praktiska och hållbara.



Det är ett sätt att knyta an till gamla traditioner samtidigt som vi anpassar oss till de ekologiska krav som dagens samhälle ställer på oss. Inom kyrkogårdsförvaltningen får riset en ny betydelse genom användning i rishäckar och flätade staket, vilket gynnar både biologisk mångfald och kulturarv. Genom att använda naturens resurser på ett klokt och hållbart sätt, fortsätter vi att vårda både vår historia och vår framtid.

Rishäckar eller risstaket, är enkla konstruktioner av kvistar, grenar och sly som länge använts som naturliga stängsel och vindskydd. I kyrkogårdens

kontext utgör de viktiga livsmiljöer för smådjur som söker skydd samt för olika nedbrytare såsom svampar och insekter.

En annan modern användning av trädens ris som har sina rötter i den historiska hamlingstraditionen är det flätade staket.

Författare:
Kyrkogårdsförvaltningen

Kalender

ÖPPETTIDER & SOMMAR

SÄBY KYRKA & FÖRSAMLINGSHEM

Tisdag–torsdag 09.00–16.00,
fredag 09.00–15.00.

Sommaröppettider:

Vecka 27–28: tisdag–fredag 10.00–15.00

Sommarstängt:

Vecka 30–32 (Med reservation för ändringar)

SALEMS KYRKA

Sommaröppet:

Torsdagar i juli kl. 11.00–15.00 står porten till Salems kyrka öppen. Informationsmaterial om kyrkan finns tillgängligt och det bjuds på kaffe i kyrkskolan. 13.00 är det andakt.

GUDSTJÄNSTER

SÖNDAGSMÄSSA

Söndagar 11.00
Säby kyrka. Gudstjänst med nattvard. Kyrkkaffe serveras efteråt. För senaste info om gudstjänster, se hemsidan.

LUNCHBÖN

Tisdag, torsdag, fredag 12.00
Säby kyrka. En kort andakt med, ljusständning och tid för egen reflektion.

LUNCHMÄSSA

Onsdagar 13.00
Säby kyrka.
Enkel veckomässa med nattvard.

KVÄLLSMÄSSA/ANDAKT

Torsdagar 18.00
Säby kyrka. Enkel och nära gudstjänst med möjlighet till sinnesro.

MUSIK

MUSIK I SOMMARKVÄLL

Se program på sid. 18–19.

KLIMATSMART

KLÄDBYTARDAG

Lördag 7 november 11.00
Säby kyrka. För alla åldrar! Lämna in kläder du inte längre har användning för och få med dig "nya" kläder hem. Gratis fika & frivillig gåva till ACT. Arrangeras av Svenska kyrkans unga i Salem.

KROPP & SJÄL

PILGRIMSVANDRING

Lördag 13 juni 11.00
Salems kyrka öppen för enskild andakt från 10:30 inför vandringen. Gemensam vandring med Botkyrka församling längs Sankt Botvidsleden från Salems kyrka till Botkyrka kyrka. Sträckan är ca 7,5 km i blandad, kuperad terräng med smala stigar och spångar. Ta med matsäck, dryck och sittunderlag, kläder efter väder och bekväma skor. Vi beräknas vara klara ca 16:00.

SOMMAR

MIDSOMMARDAGEN

Lördag 20 juni 11.00
Gudstjänst i Säby kyrka.

SOMMARSKOJ

Tisdag–torsdag 16–18 juni 10.00–14.00
Alla åldrar är välkomna.
Vi håller till på innergården Säby kyrka. Det blir sagostund, fika och skapande. På onsdagen gör vi en midsommarstång och på torsdagen firar vi midsommar med sånger, lek, korv och glass. Ingen anmälan behövs.

KYRKOGRÅRDSVANDRINGAR

Läs mer på sida 18.

KYRKLIGA HANDLINGAR

DOP & VIGSEL

Lördagar 10.30, 12.00, 14.00, 15.30, 17.00
Välkommen att ringa församlingsexpeditionen för att boka dop eller vigsel.

BEGRAVNING

Onsdagar 10.30, fredagar 10.00 och 12.30
Välkommen att ringa församlingsexpeditionen för att boka begravning.

STÖD & HJÄLP

SAMTAL

Behöver du någon att prata med? Hos oss har du alltid möjlighet att boka in ett enskilt samtal med en präst eller diakon. Kontakta tas direkt med präst och/eller diakon.

ÖPPEN DIAKONIMOTTAGNING

Torsdagar 15.30–17.00

Träffa en diakon för kortare samtal och rådgivning. Samtalstid 20–30 minuter. Diakonen har tystnadsplikt. Kostnadsfritt. Ansvarig: Rauni Strömbäck.

JOURHAVANDE PRÄST

Alla dagar 21.00–06.00

Jourhavande präst kan du tala med om du är ledsen, rädd, orolig eller känner dig ensam. Ring 112 och fråga efter Jourhavande präst. Den som svarar är präst inom Svenska kyrkan och som alla präster har också prästerna i juren absolut tystnadsplikt. Samtalen bandas inte och det som sägs stannar mellan er. Jourhavande präst kan även kontaktas via digitalt brev eller chatt. Mer info finner du på www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprest

*För fullständig kalender och senaste information, se vår hemsida:
www.svenskakyrkan.se/salem*

KONTAKT

ADRESS

Salems församling
Emanuel Birkes väg 1, 144 30 Rönninge

TELEFON

Bokning och frågor: 070-618 39 19
Telefontid: Måndag–fredag 09.00–12.00
Kyrkogårdsförvaltningen: 070-456 81 79
Telefontid: Tisdag & torsdag 10.00–12.00

E-POST

salems.forsamling@svenskakyrkan.se
fornamn.efternamn@svenskakyrkan.se

PÅ WEBBEN

www.svenskakyrkan.se/salem
facebook.com/salemsforsamling
instagram.com/salems.forsamling

PRÄSTER

Johannes Svanerud, tf. kyrkoherde
070-815 61 88
Alexandra Skeppström Sundman,
072-967 13 04
Johan Hansson, 070-618 39 61
Lennart Marklund, 070-618 39 81

DIAKONER

Rauni Strömbäck, 070-618 39 16
Maria Gatemo Enqvist, 070-618 31 52

MUSIKER

Eva Björklund, 072-967 14 29
Mathias Kjellgren, 070-397 15 00

PEDAGOGER

Diana Linderöth, 070-618 31 65
Eva Björkdahl, 070-618 38 58
Agnes Strömstedt, 073-503 68 05
Filip Håkansson (ungdomsassistent),
073-504 60 54

EKONOMI

Jenny Lund, 073-374 33 76

KANSLI/ADMINISTRATION

Isak Sewón, 070-226 61 60
Nina Soliva, 076-301 69 20
Susanne Oliasson, 070-862 63 53

VAKTMÄSTERI

Kent Berger, 072-967 13 00
Katarina Eriksson, 073-349 86 21
Nuran Khouri, 072-967 13 06

KYRKOGRÅRDSCHF

Lena Lindh, 072-366 66 33



@salemsforsamling



@Salems Församling



@salems.forsamling

Tio skäl ATT TILLHÖRA SVENSKA KYRKAN

Ditt medlemskap gör det möjligt för Svenska kyrkan att fortsätta sitt viktiga arbete, nu och i framtiden.

1 I Svenska kyrkan ryms du hela livet

Dop, konfirmation, vigsel och begravning. Som ett löfte om Guds närvaro i allt som sker är Svenska kyrkan närvarande i livets viktigaste ögonblick.

2 Gemenskap och delaktighet

Kyrkan är en öppen och inkluderande gemenskap. Hit kommer du som du är och får leva i tro eller tvivel, tillsammans med andra.

3 Samtal och själavård

När livet är tufft kan du prata med en präst eller diakon. De har alltid tystnadsplikt.

4 Kyrka och kulturarv för alla

Tillhör du Svenska kyrkan bidrar du till att hålla kyrkorna i gott skick, så att de bevaras till efterföljande generationer.

5 Solidaritet för alla

Diakoni är kyrkans sociala arbete. Det kan gälla att stötta i kontakt med myndigheter, samtalsstöd eller att få mat på bordet.

6 Barn- och ungdomsverksamhet

Varje dag möter vi barn och ungdomar i olika verksamheter. Öppen förskola, barn- och ungdomskör, konfirmation och gudstjänst med små och stora är några exempel.

7 Musik

I Salems församling finns körer för alla åldrar. Förutom den sång och musik som finns i gudstjänster, ordnas konserter med stor musikalisk bredd i kyrkorna.

8 Levande traditioner

Tillhör du Svenska kyrkan bidrar du till att upprätthålla gemensamma traditioner så som adventsfirande, julgudstjänster, ljusständning på allhelgona och påskfirande.

9 En bättre värld

Genom Act Svenska kyrkan bidrar kyrkan med långsiktigt bistånd och snabba katastrofinsatser på många platser runtom i världen.

10 Stötta god verksamhet

Även om inte du tar del av kyrkans arbete så kan du med din medlemsavgift hjälpa andra. Du gör skillnad för människor!

Bli medlem!

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Fyll i, klipp ut och skicka till:

Salems församling
Emanuel Birkes väg 1
144 30 Rönninge

Namn

Personnummer

Gatuadress

Postadress

Ort och datum

Telefon/E-post

Namnsteckning



Svenska kyrkan

Salems församling